

paa disse 42,000 Rbd., som ere udgivne til Bevillinger til at svare høiere Rente end 4 pCt. og indtil 6 pCt. Jeg vil spørge, om Nogen godt vil kunne benegte, at hvis det er den Omstændighed, at man maa søge Bevilling, som gjør, at Folk ikke tage høiere Rente, saa vilde de, som søge Bevilling, ikke tage 4 1/2 pCt., men Maximum, efter som Bevillingen koster ligemeget, enten man tager 4 1/2 eller 6 pCt. Altsaa den Omstændighed, at der desuagtet sker Pengelaan til 4 1/2 pCt., beviser netop, at Rentens Høide er afhængig af noget Andet end dette, at man skal søge Bevilling. Forresten skal jeg gjøre opmærksom paa, at Ministeriet ikke har givet Bevilling til at svare en høiere Rente end 6 pCt., undtagen under Krisen; men hvad skete da? Da skete det, at ligesom Thinget var gaaet hjem, udstedte Regjeringen en provisorisk Lov, som bemyndigede Ministeren til at give Tilladelse til at tage en høiere Rente end 6 pCt. uden nogensomhelst Begrændsning. Og hvorfor? Selvfølgelig fordi man ikke kunde faa Laan til 6 pCt., og hvor skulde Grændsen sættes under en Krise? Der var ingen Grændse. Det er altsaa affurat det Samme, som vi udsætte os for vil ske igjen, første Gang der kommer en Krise; thi da tror jeg, at ingen Minister vil negte at give saadanne Bevillinger. Han kan imidlertid ikke give Bevilling til over 6 pCt., og hvad gjør han saa? Han søger at faa Tilladelse til at udstede en provisorisk Lov; men er dette heldigt? Det er fremhævet fra forskjellige Steder, at det navnlig er i Tysk, at man har fundet det saa urigtigt, at denne Lov kom frem, ja, man har endog saa været misfornøiet med de Personer, der have bragt den frem, da man mente, at det ikke var rigtigt. Jeg skal nu ikke videre se paa dette personlige Spørgsmaal, men jeg kjender ogsaa lidt til disse synske Forhold, og jeg maa erklære, at den Omstændighed, at man i Tysk kan faa Laan til 4 pCt., ikke er noget Nyt. Det kan man faa alle vegne, naar Sikkerheden er meget god; men gaa Laansøgerne lidt høiere op i Prioriteterne, saa faa de ikke Laan til 4 pCt., og dersom de gaa høiere op i Prioriteterne eller tage en større Prioritet i Forhold til Eiendommens

Værdi, saa kan det gjerne være. — det indrømmer jeg — at der kun staar 4 pCt. paa Obligationen, men Vedkommende har da maaffet istedetfor Kontanter faaet Obligationer, som han maa tage til 100, skjøndt de muligen staa i en Kurs af 80. Det kan ogsaa være, at han maa gjøre særlige Ydelser derfor, at han trods Obligationens Lydende maa betale 5 eller 6 pCt., at han maa gjøre Arbejde for vedkommende Kreditor, eller at han i det Hele taget i sit personlige Forhold overfor Kreditor maa stille sig paa en anden Maade, end han vilde gjøre det, hvis hans Laan var hentet fra et helt andet Sted, fra et eller andet Laaninstitut, overfor hvilket som Kreditor man staar ganske anderledes frit end overfor en privat Mand, naar Laanet maa søges paa Grund af Venstabs eller Betsvendstabs. Naar man altsaa regner ud, hvad disse Debitorer i Virkeligheden maa betale, forsaavidt Laanet staar i et nogenlunde stort Forhold til Eiendommens Værdi, saa vil man se, at det ofte bliver mange Gange mere end det, de, der søge Rentebevilling, give. — Der er endnu en Betragtning, som jeg ikke kan afholde mig fra at fremsætte, da jeg er overbevist om, at det egentlig er dette, der forarsager Ulykken ved disse Prioriteter. Det er nemlig den Omstændighed, at Kreditor ikke i tilstrækkelig Korthed kan faa sine Penge fra Eiendommen igjen, selv om han opfylder Prioriteten lovformelig, og selv om den er forfalden til Betaling. I den Henseende er vor Proceslovgivning yderst uheldig; thi, selv om disse Penge søges paa den hurtigste Maade efter den saakaldte hurtige Retssforfølgning, saa kan det, endog uden snedige Kunstgreb fra Prokuratorernes Side, meget let trække ud over et Aarstid. Deri ligger een af Knuderne, og den skulde de Herrer søge med Styrke og Energt at faa ryddet bort. Vedtages der en Lov, som siger, at det samme Privilegium, som Kreditforeningerne have, til, naar Debitor ikke opfylder sine kontraktmæssige Forpligtelser, uden videre at sætte Eiendommen til Auktion — NB. hvis Dokumentet er underkrevet i Nærværelse af Notarius publicus eller i en saadan Form, som i det Hele taget er betryggende —, skulle andre Kreditorer